

У сучасних умовах найманий працівник розглядається не тільки як виконавець, а він перетворюється на активного і зацікавленого учасника діяльності організації. Участь в управлінні є частиною системи участі працівників, що включає, крім того, участь у прибутках та у власності.

Але якщо участь у прибутках і власності пов'язано з отриманням матеріальної винагороди, то участь в управлінні – із зовнішньої (побудова відповідних умов збоку адміністрації) та внутрішньої мотивацією нематеріального характеру (розвиток у працівників почуття самодетермінації та компетентності).

Прикладом країни, в якій пролонгується позитивне ставлення працівників до праці, є Японія.

Вирішуючи питання найму працівників в організації, японські організації гарантують своїм службовцям роботу і використовують при цьому систему винагороди, що ґрунтується на тривалості трудового стажу [5]. Тобто головною метою мотивації працівників є їх зацікавленість у ефективній роботі на користь підприємства.

Для цього необхідно створити комфортні умови праці, які відповідатимуть вимогам керівника організації, а також будуть задовольняти потреби працівників. Кожне окреме підприємство повинне застосовувати не тільки методи мотивації, які вже є розроблені в теорії, але й розробляти власну методику мотивації всередині своєї компанії та адаптувати її під кожного працівника індивідуально.

Отже, цілісна комплексна система мотивації, що включає всі її види – як матеріальну, так і нематеріальну, дозволить зробити працю співробітників максимально ефективною, самовідданою до справи та більш продуктивною.

Література

1. Ackerman P. Ways to Motivate Employees to Innovate. URL: <https://www.innovation-asset.com/blog/6-ways-to-motivate-employees-to-innovate>
2. Як вибрати способи не матеріальної мотивації в залежності від психотипів співробітників. URL: <http://bigenergy.com.ua/fnansi/bznes-dlya-pdpri/951-nematerialna-motivaciya-personalu--yak-motivuvati-personal.html#927d3>.
3. Sheila Eugenio Innovative Waysto Motivate Your Team. URL: <https://www.entrepreneur.com/article/289560>
4. Morrissey D. Effective Strategies for Motivating Employees. URL: <https://innovationmanagement.se/2018/04/16/5-effective-strategies-for-motivating-employees-that-you-may-not-have-considered>
5. Досвід мотивації праці у розвинутих країнах світу. URL: <http://www.agroua.net/economics/documents/category-82/doc-242>.

УДК: 338.012

Марта Куницька-Іляш

*к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства,
інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича,
Львівський національний університет
ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького,
kunytskam@gmail.com*

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТИПОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПРІОРИТЕТНИХ ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

IDENTIFICATION OF TYPOLOGICAL CHARACTERISTICS OF PRIORITY SECTORS OF THE ECONOMY

ИДЕНТИФИКАЦИЯ ТИПОЛОГИЧЕСКИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПРИОРИТЕТНЫХ ОТРАСЛЕЙ ЭКОНОМИКИ

Анотація. Визначено закономірності посилення ролі галузей економіки, що продукують товари з високим рівнем попиту. Охарактеризовано основні типологічні ознаки за якими відбувається розподіл видів економічної діяльності та виділяються із них ті, що маю пріоритетне значення для економіки.

Abstract. The regularities of strengthening the role of the branches of the economy that produce goods with a high level of demand are determined. The main typological features according to which the distribution of types of economic activity takes place are characterized and those that are of priority importance for the economy are distinguished from them.

Аннотация. Определены закономерности усиления роли отраслей экономики, производящих товары с высоким уровнем спроса. Охарактеризованы основные типологические признаки, по которым происходит распределение видов экономической деятельности и выделяются из них те, что есть приоритетное значение для экономики.

Питання ідентифікації пріоритетних галузей національної економіки актуальне вже не перше століття, неодноразово піднімалося, а їх склад і структура змінювалися навіть частіше, аніж розвивалися та еволюціонували типи суспільного виробництва, змінювалися технологічні уклади економіки. Головний концепт цього – в закономірно об'єктивному бажанні досягти країною лідерства у світовому або, принаймні, регіональному масштабі через забезпечення високої конкурентоспроможності національного господарства. Очевидно, що формування структури економіки, за якої переважають галузі, де продукуються товари з високим рівнем попиту як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках збуту забезпечує зміцнення конкурентних позицій та нарощування темпів економічного зростання, що, своєю чергою, покращує фінансово-ресурсні можливості держави для наступного витка розвитку, науково-технічного прогресу та навіть створення нових ринків і цілих галузей[1, с. 39-45; 2, с. 161-172].

До прикладу, коли у світі почало активно розвиватися аграрне виробництво саме ті країни, де воно набуло якнайбільшого поширення, отримали провідні позиції в системі міжнародного поділу праці. Надалі, коли економіка низки країн переходила від аграрного до промислового типу виробництва (т. зв. індустріалізація), на перші позиції вийшли добувні галузі промисловості, переважно важкого та низького технологічного машинобудування з технологіями III-го та IV-го укладів. На стадії реіндустріалізації (V-VI технологічні уклади), коли конкурентоспроможність національного продукту безпосереднім чином визначалася активністю та ефективністю, мірою впровадження у промислове виробництво інновацій та сучасних передових технологій, зростає значимість інформатизації та телекомунікацій, альтернативної енергетики, науки та освіти, біотехнологій, медицини і т. ін. Натепер, коли низка країн – лідерів утверджують фазу неоіндустріалізації (переважання видів економічної діяльності з технологіями VI технологічного укладу) особливо затребуваними стали прогресивні галузі національного господарства на основі нанотехнологій, біотехнологій, нових енергетичних ресурсів з всеохоплюючою цифровізацією суспільних та економічних відносин.

Разом із тим, потрібно вказати на те, що не лише науково-технічний прогрес та технологічний розвиток визначає склад пріоритетних для тієї, чи іншої країни видів економічної діяльності. Відомі практики, коли державою обиралася інша (ніж стратегія лідерства) стратегія конкуренції та розвитку, яка, втім, також забезпечувала успіх і економічне зростання, високий рівень якості життя населення. Це, до прикладу, країни з обмеженими фінансовими й природними ресурсами, невеликими територіями, що географічно розміщені дещо обабіч ключових транспортних коридорів і т. ін. Втім, ставка була зроблена на підтримку розвитку, до прикладу, таких видів економічної діяльності, як туризм, фінансовий сектор, сільське господарство, будівництво, сектор бізнес-послуг тощо.

Ще іншою є альтернатива розвитку економіки країн, багатих на запаси природних ресурсів. За рахунок їх інтенсивного видобутку та продажу отримуються доходи в обсягах,

достатніх для фінансування соціальної сфери, а також вирівнювання просторово-територіальних та структурних дисбалансів у системі національної економіки.

У підсумку узагальнення теоретико-методичних засад державного регулювання розвитку економіки та державної політики підтримки стратегічних видів економічної діяльності встановлено, що до пріоритетних галузей економіки відносяться сектори, види економічної діяльності, галузі, їх інфраструктура та зв'язки між ними, розвиток яких на поточному етапі та в стратегічній перспективі забезпечує [3, с. 117-123; 4, с. 56-63]:

– по-перше, зміцнення конкурентних позицій національної економіки на внутрішньому та зовнішньому ринках, покращення місця країни в системі міжнародного поділу праці, підвищення рівня якості життя населення;

– по-друге, структурно збалансований сталий розвиток територій країни, реалізацію національних економічних та соціальних інтересів;

– по-третє, створення умов для збереження цих позицій.

Ідентифікація пріоритетних галузей відбувається із використанням класифікації, ключовими ознаками якої слугують: 1) галузева приналежність; 2) сектори економіки; 3) стратегічна зорієнтованість; 4) глибина впливу; 5) модель економічного зростання; 6) фактори економічного розвитку; 7) стадії економічного відтворення; 8) інвестиційний потенціал. Застосування такого підходу дозволяє виявити не лише ті види економічної діяльності, що забезпечують конкурентоспроможність економіки, але й так звані вторинні, функціонування яких слугує базисом для накопичення і реалізації потенціалу конкурентоспроможного економічного розвитку та високої якості життя.

Література

1. Lupak R. L., Kunytska-Iliash M. V. Substantiation of the directions of structural reforms in the economy of Ukraine in the context of realization of the state region and branch policy of import substitution. *Інноваційна економіка*. 2017. № 7-8 (70). С. 39-45.
2. Васильців Т. Г., Лупак Р. Л., Васильців В. Г. Характеристики функціональних складових економічної безпеки сектору інформаційно-комунікаційних технологій України. *Економічний дискурс*. 2017. Вип. 1. С. 161-172.
3. Lupak R. L., Kunytska-Iliash M. V. Conceptual Relationships between the Systems of Ensuring the Economic Security of the State and the Implementation of the State Policy of Import Substitution. *Problemy Ekonomiky*. 2017. № 2. Р. 117-123.
4. Васильців Т. Г., Лупак Р. Л., Штець Т. Ф. Обґрунтування стратегічних напрямів, цілей та заходів державної політики реалізації потенціалу ІТ-сектору економіки України. *Підприємництво і торгівля: зб. наук. пр.* 2018. Вип. 23. С. 56-63.

УДК: 314.745

Володимир Поліщук

аспірант,

Львівський торговельно-економічний університет,

polishykvodumur@gmail.com

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ЯК СИСТЕМНА ПЕРЕДУМОВА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

STATE REGULATION OF MIGRATION PROCESSES AS A SYSTEMIC PREREQUISITE FOR SOCIO-ECONOMIC SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP